

A. KEIMENA

(XXIX) Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus **pecuniae**, eum Caesari attulit. **Audita** salutatione Caesar dixit: «Domi satis salutationum talium audio». Tum venit corvo in mentem verborum domini sui: «Oleum et operam perdidit». Ad haec verba Augustus risit emitque avem **tanti**, quanti nullam adhuc emerat.

(XXXI) Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, **iniussu** consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit. **Statim** hostes fuga salutem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adolescentem, cuius opera hostes fugati erant, **mortem** multavit.

(XXXIV) Cum Africanus in Literno esset, complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt. Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterent, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clarā voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile **auditu!**) virtutem eius admiratum se venisse.

(XXXVI) Manius Curius Dentatus maximā **frugalitate** utebatur, quo facilius divitias contemnere posset. Die quodam Samnitium legati ad eum venerunt. Ille se in scamno assidentem apud focum et ex ligneo catillo **cenantem** eis **spectandum** praebuit. Samnitium divitias contempsit et Samnites paupertatem eius mirati sunt... “Supervacaneae, ne dicam ineptae, legationis ministri, narrate Samnitibus Manium Curium malle locupletibus imperare quam ipsum fieri locupletem;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. **Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα.**

2. **Να γράψετε ό,τι ζητείται για τους όρους των κειμένων:**

talium : αιτιατική ενικού ουδετέρου

mentem : γενική πληθυντικού

avem: αφαιρετική ενικού

nullam: γενική ενικού ουδετέρου

viribus: αφαιρετική ενικού

certamen: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

fortior: δοτική ενικού στον υπερθετικό βαθμό

salutem: κλητική ενικού

clarā: αιτιατική ενικού στο συγκριτικό βαθμό

morte: ονομαστική ενικού

complures: την ίδια πτώση στο ουδέτερο

tecto: αιτιατική ενικού

ipsum : αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου

incredibile: αιτιατική πληθυντικού στο αρσενικό

Die: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

3. **Να γράψετε ό,τι ζητείται για τους τύπους του κειμένου:**

didicit : το ίδιο πρόσωπο στον μέλλοντα

attulit: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

revertisset: το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα

emerat: αφαιρετική του σουπίνο

perdidi: γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας

ruit: μετοχή μέλλοντα

transfixit : αφαιρετική του γερονδίου

esset: το ίδιο πρόσωπο στον υπερσυντέλικο

abiectis: β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή

assidentem : απαρέμφατο παρακειμένου

praebuit: β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα

malle : α' πληθυντικού οριστικής ενεστώτα

fieri : β' ενικό προστακτικής ενεστώτα

4. **Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους των κειμένων:**

pecuniae, Audita, tanti, iniussu, Statim, morte, auditu, Frugalitate, cenantem, spectandum

5. **Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη των προτάσεων σε παθητική:**

Sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit

6. **Να μετατρέψετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση:** maximā frugalitate

7. Να βρείτε τον β' όρο σύγκρισης στο κείμενο XXXI και αφού τον καταγράψετε να τον διατυπώσετε με άλλο τρόπο.
8. Να εκφράσετε την απαγόρευση και με τους δυο τρόπους: Narrate Samnitibus
9. Domi: i) να δηλώσετε την κίνηση ii) να δηλώσετε την ίδια επιρρηματική έννοια που εκφράζει το domi με τα: Italia, Carthago, Roma
10. Να εκφράσετε το μέσο με ισοδύναμη έκφραση: cuius operā
11. Να αναλύσετε την μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση: abiectis
12. Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση: quofaciliusdivitiascontemnerosset
13. Να αντικατασταθεί το σουπίνο του σκοπού «captum» με δευτερεύουσα τελική πρόταση
14. Tandem corvus salutationem didicit et sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit:
Να ξαναγράψετε την περίοδο τρέποντας την πρώτη πρόταση σε χρονική (που να εκφράζει το προτερόχρονο) εισαγόμενη α) με τον χρονικό σύνδεσμο ut και β) με τον ιστορικό διηγηματικό cum
15. confisus: Να αναλυθεί η μετοχή σε δευτερεύουσα πρόταση.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Η μετάφραση δεν δίνεται για λόγους οικονομίας χώρου.
2. tale/ mentium/ ave- avi/ nullius/ vi/ certamina/ fortissimo/ salus/ clariorem/ mors/ complur(i)a/ tectum/ ipsa/ incredibiles/ diebus
3. discet/ affer/ revertatur/ emptu/ perdituri-ae-a erunt/ ruiturus-a-um/ transfigendo/ fuisset/ abicite/ assedissee/ praebeatis/ malum/ fi
4. pecuniae: γενική ως συμπλήρωμα στο επίθετο cupidus (γενική αντικειμενική) Audita: επιρρηματική χρονική μετοχή, ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη, δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν tanti: γενική της αφηρημένης αξίας στο επιτύχιου: οργανική αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο ruit Statim: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο peivenerunt morte: απλή οργανική αφαιρετική της ποινής στο multavit auditu: αφαιρετική σουπίνου που δηλώνει την αναφορά στο incredibile Frugalitate: αντικείμενο του ρήματος utebatur σε αφαιρετική cenantem: κατηγορηματικές μετοχές εξαρτώμενες από τον ρηματικό τύπο αίσθησης spectandum (άμεση αντίληψη) και λειτουργούν ως κατηγορούμενα στο άμεσο αντικείμενο του ρήματος praebuit "se" στο οποίο είναι συνημμένες spectandum: αιτιατική γερουνδιακού που δηλώνει το σκοπό στο ρήμα praebuit, συνημμένο στο se στο οποίο λειτουργεί ως κατηγορηματικός προσδιορισμός.
5. Is a sutore cupido pecuniae Caesari allatus est
6. frugalitate quae maxima erat.
7. β' όρος σύγκρισης: hoste (αφαιρετική συγκριτική). Άλλος τρόπος: quam hostis.
8. Nolite narrare Ne narraveritis
9. i) domum in Italia, Carthagine, Romae
10. per quem
11. postquam praedones arma abiecerunt-ere // cum praedones arma abiecissent
12. quofaciliusdivitiascontemnerosset: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το utebatur. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο quo, διότι ακολουθεί επίρρημα συγκριτικού βαθμού (facilius) και εκφέρεται με υποτακτική, καθώς το περιεχόμενό της δηλώνει κάτι το επιθυμητό. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (posset), διότι εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (utebatur: παρατατικός) και αναφέρεται στο παρελθόν. Υπάρχει ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων, γιατί ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση).
13. Δευτερεύουσα τελική πρόταση: cum venisse eos existimasset, ut caperent se ipsum
14. α) Tandem, ut corvus salutationem didicit/-erat, sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.
β) Tandem, cum corvus salutationem didicisset, sutor, cupidus pecuniae, eum Caesari attulit.
15. Confisus (επιρρηματική αιτιολογική μετοχή που δηλώνει το προτερόχρονο, συνημμένη στο «adulescens»)
- quod adulescens confisus erat (est) (αντικειμενική αιτιολογία)
- quod adulescens confisus esset (υποκειμενική αιτιολογία)
- cum adulescens confisus esset (η αιτιολογία ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Επιμέλεια:

Μαυρακάκης Μανόλης, Ξημεράκη Κατερίνα, Ρολάκη Μαρία, Ψαράκη Μάρω